

Misschien heb je het liedje dat hiernaast staat, ooit meegezongen.

Nu is het een kinderliedje, maar in 1848 was het een vrolijk spotliedje.

Het maakte de vrome vrouwtjes of kwezels wat belachelijk.

Want, zegt het liedje, dat zijn een beetje schijnheilige juffrouwen. Die willen niet dansen voor een ei, voor een koe of voor een paard, maar als ze er een man mee kunnen krijgen, kijk, dan willen ze wel.

Er is nog nooit over geschreven, maar in Meijel waren ook kwezelkes.

Ik heb er voor 1800 vijf opgespoord. Het waren ongetrouwde dames, die niet als non naar een klooster gingen, maar die voor kerk en gemeenschap allerlei werk deden als catechismusles geven, hosties maken, kerkgewaden maken en schoonhouden, spinnen en naaien, zieken verzorgen. Van deze Meijelse dames is niet beschreven of ze de gelofte van kuisheid (niet vrijen of trouwen) hadden afgelegd, zoals dat in andere plaatsen wel voorkwam.

Zeg, kwezelken wilde gij dansen,
ik zal u geven een ei.

Wel neen ik, zei dat kwezelken,
van dansen ben ik vrij.

'k En kan niet dansen,

'k en mag niet dansen

Dansen is onze regel niet

Begijntjes en kwezelkens dansen niet.

Zeg, kwezelken wilde gij dansen,
ik zal u geven een koe

Wel neen ik, zei dat kwezelken,
van dansen word ik te moe.

'k En kan niet dansen,

'k en mag niet dansen

Dansen is onze regel niet

Begijntjes en kwezelkens dansen niet.

Zeg, kwezelken wilde gij dansen,
ik zal u geven een peerd

Wel neen ik, zei dat kwezelken,
dat is mij te dansen niet weerd.

'k En kan niet dansen,

'k en mag niet dansen

Dansen is onze regel niet

Begijntjes en kwezelkens dansen niet.

Zeg, kwezelken wilde gij dansen,
ik zal u geven een man

Wel ja ik, zei dat kwezelken,

'k zal dansen al wat ik kan.

'k En kan wel dansen,

'k en mag wel dansen

Dansen is onze regel wel

Begijntjes en kwezelkens dansen **wel**.

Ze waren zeer veel in de kerk om te bidden. Dat deden ze ook namens mensen die hun voor een paar cent of een ei bid-opdrachten gaven, omdat ze het zelf te druk hadden op het land of met turfsteken. Daarmee stonden ze ook midden in de maatschappij. Bidden voor dorpsgenoten die ziek waren, een goede vrijer wilden of een wat beter bestaan.

We weten niet of ze bijzondere kleding aan hadden, maar de pastoor noemde hen 'filia devota', een vrome dochter.

Bernardus van Clairvaux met vier kwezelkes of klopjes.

We kwamen in de Meijelse archieven en registers als filia devota of kwezelke tegen:

Maria Houben (1657-1740),
Catharina Gielen Hendriks (1660-1716),
Anthonia Peter Bollen (1686-1734),
Henrica Lambers (genoemd 1745-1770) en
Maria Vervoordeldonk (rond 1747).

Ze mogen best eens genoemd worden. Het waren vaak dochters van niet-arme Meijelsen die het dorp als schepen mee bestuurden.

Overigens moeten we hier eigenlijk ook melding maken van dames, die wel getrouwd waren maar die na het overlijden van hun man werk in of voor de kerk deden.

Bij hen troffen we, steeds genoemd met de naam van hun man, onder anderen aan:

Joanna Jan Cornelissen (van 1672-1686, weduwe van de molenaar),
Maria Aerdt Theunissen van Kallis (rond 1697),
Helena Peter Ceurvers (van 1700-1721, die eigenlijk Helena van Maris heette),
Maria Verhaeseldonck (van 1732-1737, weduwe van een schepen Thomas Verhaeseldonck) en
Wilhelmina van Hoef (van 1725-1739, kleindochter van koster en schepenpresident Jan Peeters).

Zij worden vooral genoemd als 'plaatsvervangende doopgetuige'. Een kind werd meestal binnen twaalf uur gedoopt en dan kon de bedoelde peter of meter uit Weert, Baexem, Sevenum, Someren, enz. niet op tijd in Meijel zijn. Deze dames waren dan samen met de koster doopgetuigen. Van 1760 tot 1797 was er een bijzondere plaatsvervangster, namelijk Gudula Thomassen Verweijnen getrouwd met Hendrik Verhaegh. Zij was in die jaren de Meijelse vroedvrouw.

Ook de dames verdienen in de geschiedenis van onze St. Nicolaasparochie hun plaats.

henk willems